

Добре дошли в Уикипедия! Можете не само да четете тази статия, но също така и да я [редактирате и подобрите](#).

WIKIPEDIA

Димчо Дебелянов

от Уикипедия, свободната енциклопедия

Димчо Велев Дебелянов (роден като Динчо Дебелянов) е български поет, автор на лирични и сатирични стихотворения, публикувани в различни периодични издания.

Съдържание

- [Биография](#)
- [Произведения](#)
- [Посмъртно признание](#)
- [Галерия](#)
- [Литература за него \(основни изследвания\)](#)
- [Източници](#)
- [Външни препратки](#)

Биография

Димчо Дебелянов е роден на 28 март 1887 година в Копривщица в семейството на Вельо Дебелянов и Цана Илиева Стайчина, в което е последното, шесто дете.^[1] Кръстен е на дядо си Динчо Дебелян. През 1896 г., след смъртта на бащата, семейството се премества в Пловдив при най-възрастния брат Иван. Там Димчо Дебелянов учи в „Жълтото училище“, по-късно в Пловдивската мъжка гимназия, сега Гимназия с хуманитарен профил „Св. св. Кирил и Методий“, където пише първите си стихотворения, които после изгаря.

През 1904 г. семейството на Дебелянов се преселва в София и наема квартира на ул. „Оборище“ 46. През 1906 г. в списание „Съвременност“ са отпечатани първите публикувани творби на поета: „На таз, която в нощи мъчаливи“, „Когато вишните цъфтяха“ и други, които са подписани с името Димчо Дебелянов. По това време той е на 19 години и негов кумир е Пенчо Славейков, малко по-късно и Пейо Яворов.

След 1907 г. Димчо Дебелянов сътрудничи на „Българска сбирка“, „Съвременник“, „Нов път“, „Оса“ и други издания. В хумористичните издания той печата сатирични творби с псевдоними, като Аз, Амер, Тафт, Сулбатър и други. През есента на 1907 г. се записва в Юридическия факултет на Софийския университет, следващата година се премества в Историко-филологическия факултет, но следва само две години.

Любознателен по природа, научава френски, руски, английски език и превежда автори като Бодлер, Верлен, дори Шекспир.

В края на октомври 1912 г. Димчо Дебелянов е мобилизиран в 22-ри пехотен тракийски полк в Самоков. През Балканската война е обикновен войник (редник) в Самоков. От септември 1913 г. е преместен в Школата за запасни офицери в Княжево. Две години по-късно е произведен в чин подпоручик. В началото на Първата световна война сам настоява да бъде изпратен на фронта, макар че не подлежал на мобилизация. В края на януари (29 януари) 1916 г. заминава като доброволец на Македонския фронт, където престоява около осем месеца. През нощта на 30 септември ротата, чието командване му е поверено от няколко дни, влиза в сражение с англичаните. Подпоручик Дебелянов пада убит в това сражение на 2 октомври 1916 г., около 10 часа сутринта в боя близо до Горно Караджово (днес Моноклисия), на 29 години и 6 месеца. Погребан е на следващия ден в двора на българската църква в Демирхисар (или Валовища, днес Сидирокастро). За отличия и заслуги през втория период на войната посмъртно е награден с военен орден „За храброст“, IV степен.^[2]

През 1931 г. по инициатива на литературния кръг „Живо слово“ костите му са пренесени в родната му Копривщица. По-късно скулпторът Иван Лазаров е поканен да направи паметник на поета. При едно от посещенията си в Копривщица той видял баба Лила Паралеева (изгубила съпруг и син във войните) да седи на прага на портата си – подпряла глава на ръка и унесена в мисли. Това му дало идеята за паметника. Тъй като Лила Паралеева скоро след това починала, скулпторът използвал за модел баба Лала Душкова^[3]. Скулптурата „Майка“ е поставена на гроба на поета през 1934 г.

Произведения

- „Помниши ли, помниши ли...“. За първи път излиза под заглавието „Елегия“ с посвещение на Мара Карловска в сп. „Родно изкуство“, г. I, кн. 2. от 24 ноември 1914 г., стр. 30. Жанрово е елегия, а изказът е във 2 л., ед. ч. Лирическият аз води диалог със самия себе си.

Посмъртно признание

Родната къща на Димчо Дебелянов в Копривщица е реставрирана и през 1957 г. е превърната в къща музей. На провежданите ежегодно под патронажа на Дирекция на музеите (Копривщица) и Община Копривщица „Дебелянови вечери“ се връчва Национална литературна награда „Димчо Дебелянов“.

Името на Димчо Дебелянов носи морският нос Димчо Дебелянов в Антарктика.^[4]

https://bg.wikipedia.org/wiki/Димчо_Дебелянов

Димчо Дебелянов

български поет

Роден	Димчо Дебелянов 28 март 1887 г. Копривщица, Княжество България
Починал	2 октомври 1916 г. Горно Караджово, Гърция

Националност	България
Образование	Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Литература	
Псевдоним	Аз, Амер, Тафт, Сулбатър
Жанрове	поезия
Направление	символизъм, декадентство
Повлиян	Пенчо Славейков, Франсис Жам, Пол Верлен, Стефан Маларме

[Димчо Дебелянов \(https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Dimcho_Debelyanov?uselang=bg\)](https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Dimcho_Debelyanov?uselang=bg) в Общомедия

Галерия

Родната къща на Дебелянов (вляво) Дебелянов в с художника Георги Копривщица, днес Машев през 1912 г. музей

Ексхумиране и пренасяне на тленните останки на Дебелянов от Демир Хисар до Копривщица, 1934 г.

Погребението на Скулптурата „Майка“, поставена на гроба на поета Димчо Дебелянов през 1934 г.

Литература за него (основни изследвания)

- Цветан Минков. Димчо Дебелянов. Лом: Печ. „Зора“, 1926.
- Людмил Стоянов. Димчо Дебелянов: Поет на жизнения подвиг. Спомен
- Иван Радославов. Портрети: Теодор Трайнов, Трифон Кунев, Димчо Д
- Михаил Витанов. Фон на религиозност у Димчо Дебелянов. София: С. М
- Владимир Русалиев. Бездомник в нощта. Животът, любовта и смъртта на димчо дебелянов. София: Г. Ф. Чипев, печ. Стоп. развитие, 1939.
- Тихомир Геров. В казармата и на фронта с Димчо Дебелянов. София: Български писател, 1957.
- Стоян Каролев. Димчо Дебелянов: Литературно-критически очерк. София: Бълг. писател, 1961.
- Светозар Цонев. Поезията на Димчо Дебелянов. София, 1965.
- Георги Марков. Димчо Дебелянов (<http://chitanka.info/text/26477-dimcho-debeljanov>). С., „Народна просвета“, 1974.
- Стоян Илиев. Димчо Дебелянов – между греха и разкаянието. София: Наука и изкуство, 1985.
- Илиана Монова. Проблеми на поетиката на Димчо Дебелянов. Изследване. С., Български писател, 1990, 87 с.
- Страница за Димчо Дебелянов. Творчеството на писателя в бълг. лит. критика. Състав. Панко Анчев. Варна, Андина, 1992, 207 с.
- Донка Правдомирова. Димчо Дебелянов 1887 – 1916. Био-библиография. С., Нар. библ. „Св. св. Кирил и Методий“, 1993, 236 с.
- Валентина Радинска. Димчо Дебелянов и Повелителя на вълците. С., П.К. Яворов, 1997, 150 с.
- Здравко Дафинов. Чародеецът боях: Документална хроника за живота и творчеството на Димчо Дебелянов (1887 – 1916). София: Изток-Запад, 2004.
- Ирен Александрова. Приписки между изказа и смисъла: По полетата на Дебелянов. София: Сема РШ, 2004.
- Виолета Русева. Елегии за безутешни дни: Книга за Дебелянов. Велико Търново: Университетско издателство „Св. св. Кирил и Методий“, 2010.
- Димчо Дебелянов: 125 години от рождението на поета. Нови изследвания, архив, спомени. Велико Търново: Унив. изд. „Св. св. Кирил и Методий“, 2013.

Има проблем с визуализацията на предварителния преглед

[Към страницата](#)

Източници

Тази статия се основава на материал от Словото (<http://slovoto.orbitel.bg/showbio.php3?ID=180>) Архив на оригиналата от (<https://web.archive.org/web/20031205144121/http://slovoto.orbitel.bg/showbio.php3?ID=180>) 2003-12-05 е Wayback Machine., използван с разрешение.

1. Димчо Дебелянов (<http://www.slovo.bg/showbio.php3?ID=180>). // slovo.bg. Словото, 2014. Посетен на 16 октомври 2014.
2. ДВИА, ф. 1, оп. 4, а.е. 2, л. 125-126
3. Славимир Генчев, Ще искаем паметна плоча за Димчо Дебелянов в Гърция (<http://www.segabg.com/article.php?sid=2007030700040002601>), в-к „Сега“, 7 март 2007 г.
4. „Справочник на българските географски имена в Антарктика (Bulgarian Antarctic Gazetteer)https://web.archive.org/web/20160304103223/https://www.id-team.org/apc/Apcbg-Web-New_files/gazet-bg.doc), архив на оригиналата (http://www.id-team.org/apc/Apcbg-Web-New_files/gazet-bg.doc) от 4 март 2016, https://web.archive.org/web/20160304103223/https://www.id-team.org/apc/Apcbg-Web-New_files/gazet-bg.doc, посетен 4 март 2016

Външни препратки

- От и за Димчо Дебелянов в Своден каталог НАБИС (<http://unicat.nalis.bg/Search/Results?lookfor=Димчо+Дебелянов&type=AllFields>)
- Произведения на Димчо Дебелянов в litclub.bg (<https://debelianov.litclub.bg/>)
- Произведенията на Димчо Дебелянов в slovo.bg (<http://www.slovo.bg/debelyanov/>)
- Произведения на Димчо Дебелянов (<http://chitanka.info/person/dimcho-debeljanov>) в Моята библиотека
- Биографични бележки за Димчо Дебелянов на сайта koprivshtitsa.com (<http://www.koprivshtitsa.com/debelianov.php>)
- Критика върху Дебелянов в Литернет (<http://litemnet.bg/publish/katalog/about/d/debelianov.htm>)
- Милена Кирова, Из „Българската поема“ (върху „Разблудната царкиня“) (<http://www.slovo.bg/old/litforum/220/mkirova.htm>), в. „Литературен форум“, бр. 20 (504), 21.05.2002 – 27.05.2002 г.
- Литературна критика за творчество на Димчо Дебелянов – библиография (<http://www.rodina-bg.org/kritika/debeljanov/Default.HTM>), сайт на библиотека „Родина“, Стара Загора
- Литература за Дебелянов на сайта на Библиотеката при Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ (<http://www.uni-vt.bg/11/?page=806&zid=83>)

[BNF](https://bg.wikipedia.org/wiki/%D0%9D%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0_%D0%B1) (https://bg.wikipedia.org/wiki/%D0%9D%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0_%D0%B1) • [FAST: 142104](https://experimental.worldcat.org/fast/142104/) (<https://experimental.worldcat.org/fast/142104/>) • [GND](https://bg.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%BE%D0%BB%D0%B5%D0%91) (<https://bg.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%BE%D0%BB%D0%B5%D0%91>) • [ISNI](https://bg.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D0%9E%D0%9E%D0%9A%D0%90%D0%9B%D0%95%D0%91) (<https://bg.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D0%9E%D0%9E%D0%9A%D0%90%D0%9B%D0%95%D0%91>) • [Koninklijke](https://bg.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%BE%D0%BB%D0%91%D0%9E%D0%9A%D0%90%D0%9B%D0%95%D0%91) (<https://bg.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%BE%D0%BB%D0%91%D0%9E%D0%9A%D0%90%D0%9B%D0%95%D0%91>) • [LCCN](https://bg.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%BE%D0%BB%D0%91%D0%9E%D0%9A%D0%90%D0%9B%D0%95%D0%91) (<https://bg.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%BE%D0%BB%D0%91%D0%9E%D0%9A%D0%90%D0%9B%D0%95%D0%91>) • [NKC](https://bg.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%BE%D0%BB%D0%91%D0%9E%D0%9A%D0%90%D0%9B%D0%95%D0%91) (<https://bg.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%BE%D0%BB%D0%91%D0%9E%D0%9A%D0%90%D0%9B%D0%95%D0%91>) • [NLA](https://bg.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%BE%D0%BB%D0%91%D0%9E%D0%9A%D0%90%D0%9B%D0%95%D0%91) (<https://bg.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%BE%D0%BB%D0%91%D0%9E%D0%9A%D0%90%D0%9B%D0%95%D0%91>) • [Open Library: OL47969A](https://openlibrary.org/works/OL47969A) (<https://openlibrary.org/works/OL47969A>) • [SUDOC](https://bg.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D0%9E%D0%97%D0%90%D0%9B%D0%95%D0%91) (<https://bg.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D0%9E%D0%97%D0%90%D0%9B%D0%95%D0%91>) • [VIAF](https://bg.wikipedia.org/wiki/%D0%99%D0%A1%D0%9A%D0%90%D0%9B%D0%95%D0%91) (<https://bg.wikipedia.org/wiki/%D0%99%D0%A1%D0%9A%D0%90%D0%9B%D0%95%D0%91>)

Взето от „https://bg.wikipedia.org/w/index.php?title=Димчо_Дебелянов&oldid=11006132“.

Последната промяна на страницата е извършена на 26 май 2021 г. в 13:22 ч.

Текстът е достъпен под лиценза Creative Commons Признание-Споделяне на споделеното; може да са приложени допълнителни условия. За подробности вижте Условия за ползване.